

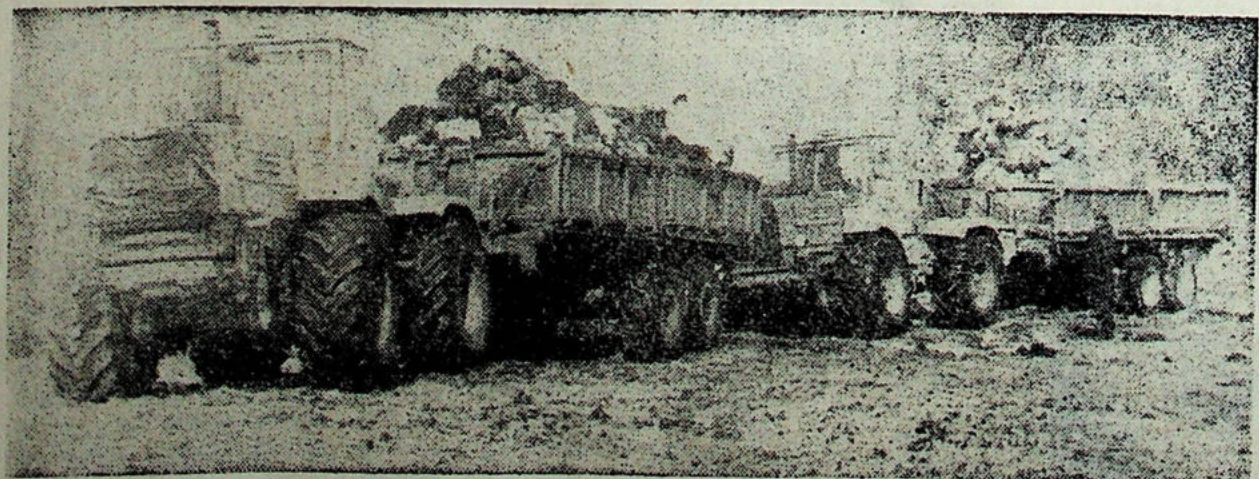
Pasiruošimas lems bulviasodžio spartą

LENINO PREMIJOS ITEIKIMAS DRAUGUI L. BREŽNEVI

Anykštėnų kultūros dienų renginiai Panevėžio mieste

"K. d." Inf.

Ateityje kurkliečiai numa-
do netoli dabartinės bulvių

1. Junevičiaus nuotraukoje: organinės trąšos vežamos į laukus.

Lenino idėjos įkvepia dideliems darbams

Kiekvienoje apylinkėje, kiekviename kuke yra vietų, kurios gerai žinomos ir seniems, ir jauniems, be galo branginamos kaip praeitį rūšelių kovos dienų liudininkai. Tokių vietų yra nemaža ir „Lenino keliu“ kolūkyje. Čia visoms gerai žinomas Kūdrėlių kalnelis, pasipuošęs išlaikomis pušimis. 1934 metų rugsėjo pavakarę šiame kalnelyje kunigiškiai broliai Stasys ir Vytautas Skleriai, Pranas Bankys, Jonas Braknys, broliai Matulioniai įkūrė pagrindinę partinę kuopelę, pasiryždami kovoti už šviesesnę gyvenimą. Kunigiškių kaimo komjaunuolių ir komunistų pagrindininkų keliai susitikdavo ir Popūnės kalnelyje. Juodonių ir Druskių piliakalniuose. Būtent čia dar 1920 metais Didžiosios Spalio socialinės revoliucijos dalyvis, šturmas Žiemos rūmus, komunistas nuo 1919 metų Antanas Braknys vienoje aukštoje pušyje tartum vėliavą išskėlė raudoną savo motinos skarelę. Plevėsuojančias raudonas audekias kvietė darbo žmones kilti į kovą prieš išnaudotojus.

Gausus būrys Kunigiškių kaimo atstovų, Didžiojo Tėvynės karo metais pasitraukę į šalies gilumą, kovojo frontuose, kiti papildė Žemaitės partizanų būrį, tapo partizanų ryšininkais ir pagalbinkais. Prabhėjo karo metai, į namus sugrįžo buvę kariai. Bet kai kuriuos namus pasiekė skaudūs žiniai: „Zuvo ginant Tėvynę...“. Ne-

sugrįžo į gimtuosius Kunigiškius ir buvęs kunigiškietis, LKP Rokiškio apskrities komiteto sekretorius Stasys Sklerius. Atlikdamas kovinę užduotį jis žuvo kartu su kitais I. Meskupo-Adomo vadovaujamos LKP CK operatyvinės grupės nariais.

Būtent nuo garbingos Kunigiškių kaimo praeities ir pradėjo savo pranešimą atvirame partiniame susirinkime, svarstant klausimą „Gyventi, dirbti ir kovoti leniniš-

dėmesį skyrė darbuotojų darbo ir buitės sąlygų gerinimui, naujoms statyboms, mechanizacijos ir technikos naujovių įdiegimui, kultūringo kolūkiečių laisvalaikio organizavimui, aplinkos tvarkymo bei kitiems klausimams.

A. Slavenskas, supažindinęs su kolektyvo laimėjimais, pasiektais per trisdešimt vienerius kolūkio gyvavimo metus, pabrėžė, kad prie visų pergalių labai daug prisidė-

buvo priimtas vairuotojas Petras Skukauskas, šiemet jaunais komunistais tapo elektrikas Vytautas Lapienis ir vairuotojas Rimantas Polikevičius.

Partiečiai ir komjaunuoliai ne tik pareigingi tiesioginiame darbe. Beveik visoms visuomeninėms organizacijoms ūkyje patikėta taip pat vadovauti komunistams. Apie tai, kad „Lenino keliu“ kolūkio pirminėje partinėje organizacijoje gausu žmonių,

tik galėjo kuo pasidžiaugti, pasiektus laimėjimus apibendrinti, bet ir apie rytdienos aktualius uždavinius pakalbėti. Komjaunimo organizacijos sekretorė Nijolė Maišlienė papasakojo susirinkimo dalyviams apie komjaunuolių dalyvavimą lenininėje įskaitoje „TSKP XXV suvažiavimo nutarimus — į gyvenimą“, apie jų prisimintų įsipareigojimų vykdymą. Okio komjaunuoliai sumaniai organizuoja įvairius kultūri-

dymo patogumais. Apie liaudies kontrolierių įsą kovojant prieš vis dar pasitaikančias negeroves susirinkime kalbėjo liaudies kontrolės grupės pirmininkas, kaulių fermos vedėjas Jonas Stukas, o Kunigiškių aštuonmetės mokyklos direktorė, pirminės partinės organizacijos sekretoriaus pavaduotoja ideologiniam darbui Genovaitė Kovienė pasidalino mintimis apie politinio švietimo mokyklų darbą. Siekiant ir ateityje plėsti žemdirbių politinį aktyvumą.

Mechanizatorius. Spalio revoliucijos ir Darbo raudonosios vėliavos ordinų kavalierius Bronius Kovas pabrėžė, kad šiais — lenininiais metais visi ūkio mechanizatoriai, remontininkai labai rūpestingai ruošia naujam darbymečiui visą techniką, kad mechanizatorių kolektyvo nariai šiemet galėtų dirbti dar rimtingiau ir našiau.

Pasitinkant Vladimiro Lenino gimimo 110-ąsias metines, Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 40-meį, „Lenino keliu“ kolūkio komunistai ir komjaunuoliai užsimojo savo asmeninių pavyzdžių skatinti žemdirbių gamybinį aktyvumą, mobilizuoti jų pastangas, kad sėkmingai būtų įvykdyti 1980 metų žemės ūkio produktų gamybos ir jų pardavimo planai, padėtas geras pagrindas vienuoliktajam penkmečiui startui.

Kolūkio partinės organizacijos susirinkime dalyvavo ir kalbėjo LKP Anykščių rajono komiteto pirminis sekretorius, LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas J. Pesekas.

B. Vytaltis

KOVOTOJŲ SIEKIAI ĮPRASMINAMI TIKROVĖJE

kai, komunistiškai“. Aleksandras Slavenskas. Dvidešimt septynerius metus „Lenino keliu“ kolūkiui vadovaudamas komunistas Aleksandras Slavenskas įtikinamais palyginimais ir faktais galėjo paremti žemdirbių kolektyve įvykusias permainas, ekonomikos augimo žingsnius, kaip tikrovėje įprasminami buvusių kunigiškių kovotojų siekiai.

Netgi ir nepalankiomis gamtinėmis sąlygomis praėjusiais metais kiekvienas grūdinių kultūrų hektaras kolūkio žemdirbiams atsiėkė jo daugiau kaip po 28 cent grūdų. Neblogai užžėrė daugiametės žolės, kukurūzai, buvo pagaminta daug vertingų pašarų. 100 ha žemės ūkio naudmenų pernai buvo pagaminta po 190,8 cent mėsos, 660,3 cent pieno. Okio valdyba, visuomeninės organizacijos ir toliau didžiulį

jo komunistai ir komjaunuoliai, kuriems priklauso tikrai avangardinis vaidmuo kolektyve. Iš tiesų, svarbiausiems darbams, padalinimams yra patikėta vadovauti komunistams arba šlovingojo komjaunimo auklėtiniais. Pirminė partinė organizacija, visos kolūkio kolektyvas gali teisėtai didžiulius komunistais mechanizatoriumi Broniu Kovu, vairuotoju, pirminės partinės organizacijos biuro nariu Povilu Rimkumi, fermos vedėju Jonu Stuku, zootechnike-selekciniuke Jadviga Pajarskiene, vyr. veterinarijos gydytoju Rolandu Paltinu, buhalterė — rajono Tarybos deputatė Nijolė Rimkienė, buhalterė-operatorė, pirminės komjaunimo organizacijos sekretorė Nijolė Maišlienė ir kitais partiečiais, kurie, dirbdami įvairiuose gamybos ir visuomeninio darbo baruose, sąžiningai vykdo visas jiems patikėtas užduotis. Gerų žodžių nusipelnė ir jaunoji partiečių pamaina — komjaunuoliai. Geriausiai jauni atstovai kasmet papildė ūkio komunistų šeimą. Pernai kandidatu į TSKP narius

garbingai pateisinančių partijos nario — lenininio vardo, byloja ir tai, kad didelis būrys TSKP narių yra apdovanoti aukštais vyriausybiniams apdovanojimais. Lenino ordinu puošia net keturių darbuotojų krūtines. Lenino ordinais yra įvertinti ir dviejų komunistų — Aleksandro Slavensko ir Jono Stuko trūšas. Trys partiečiai Jonas Stukas, Jonas Ablėnas ir Vytautas Polikevičius apdovanoti Garbės ženklo ordinu. Komjaunimo auklėtiniai vairuotojai, jaunam komunistui Antanui Beneržiui už nuosirdų trūšą įteiktas „Darbo šlovės“ III laipsnio ordinas. Spalio revoliucijos ir Darbo raudonosios vėliavos ordinais puošia mechanizatoriaus Broniaus Kovo krūtine. 1970 metais, pažymint V. Lenino gimimo 100-ąsias metines, jubiliejiniais medaliais buvo apdovanoti 25 kolūkio nariai, jų tarpe 17 komunistų.

Savo mintimis dalinosi daugelis susirinkimo dalyvių. Ir tai nenuostabu — kiekvieno padalinio, kiekvieno baro vadovas, elinis žemdirbys ar mechanizatorius ne

nius masinius renginius, užmezgė ryšius su Rokiškio rajono „Tarybinės žemės“, Baltarusijos TSR Mogiliovo rajono „Zaria“ kolūkio jaunimu. Komunistai, kolūkio vyriausieji specialistai — agromas Algirdas Prebys ir zootechnikas Anicetas Cizauskas, inžinierius-mechanikas Jonas Daugėla susirinkime gvildeno problemas, susijusias su augalininkystės bei gyvulininkystės produkcijos gamybos didinimu, darbo drausmės stiprinimu. Mintimis apie kolūkiečių darbo bei poilsio sąlygų gerinimą, kultūringo laisvalaikio organizavimą dalijosi statybos darbų vykdytojas, profsąjunginės organizacijos pirmininkas Steponas Karablikovas. Kalbėtojas taip pat supažindino su ūkio perspektyvomis, ypač statybų srityje. Centrinėje Vaitkūnų gyvenvietėje iškilus nauji Alytaus eksperimentinio namų kombinato pagaminči skydiniai gyvenamieji namai, bus pastatytas vaikų darželis, nauja valgykla, parduotuvė, butuose žemdirbiai naudosis vandentiekio, centrinio apšil-

Jaunujų leniniečių darbai V. Lenino gimimo 110-sioms metinėms

Vykdam TSKP XXV ir VLKJS XVIII suvažiavimų nutarimus, rajono pionierių ir komjaunimo organizacijos vis didesnę dėmesį skiria pionierių ir moksleivių įdėtiniam doroviniam auklėjimui, aktyvios gyvenimo pozicijos formavimui.

Rajono pionierių draugovių, būrių dalyvavimas Tarplautiniams vaikų metams skirtuose renginiuose: tolesnio maršo „Lenino žygiui ištikimil“, skirto V. Le-

nino gimimo 110-osioms metinėms programos vykdymas, ruošimasis pažymėti Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 40-ąsias metines ir Pergalės prieš fašistinę Vokietiją 35-meį dar labiau skatina rajono pionierių organizaciją didinti kiekvieno jaunojo lenininio aktyvumą ir iniciatyvą, turtinti darbo su pionieriais ir moksleiviais formas bei metodus.

Anykščių II-osios, J. Biliūno, Svėdasų, Debeikių, Kavarsko, Troškūnų vidurinių, Andriūškio, Juostininkų, Šurdegio, Traupio aštuonmetių mokyklų pionierių draugovėse, būriuose daug dėmesio skiriama draugo L. Brežnevo knygų „Mažoji žemė“, „Atgimimas“, „Plėšiniai“, kalbos, pasakytos „Arteke“, propagavimui pionierių, moksleivių tarpe. Tam aktyviai panaudojamos pionierių kambariai, V. Lenino kampelei vaizdinės agitacijos priemonės, „neakivaizdinių“ kelionių po istorines TSRS vietoves medžiaga, susitikimai su Didžiojo Tėvynės karo dalyviais, darbo pirmūnais, komjaunimo ir partijos veteranais.

Svėdasų vidurinės mokyklos pionierių kambaryje V.

Lenino gimimo 110-osioms metinėms skiriamas kampelis įrengtas pagal atskiras temas, kaip „Lenino vaikystė ir mokslo metai“, „Lenino revoliucinė veikla“, „Leninas užsienyje“, „Knygos apie Leniną“ ir kt. Pionierių draugovė prižiūri Spalio revoliucijos dalyvio J. Karoso kapą, susirašinėja su jo sūnumi.

Troškūnų vidurinės mokyklos pionierių draugovėje jau tapo tradiciniais susitikimai su pagrindininkais Br. Einoriumi ir P. Simanauku, pirmąją mokyklos pioniere G. Pridulskiene, komjaunuole J. Stapulioniene.

„Niekas nepamirštas ir niekas neužmiršta!“ — tai „Mano Tėvynė — TSRS“ ekspedicijos dalyvių, Sąjunginio komjaunuolių ir jaunimo žygio tarybinės liaudies revoliucinėmis, kovų ir darbo šlovės vietomis, raudonųjų pėdsėlių būrių, „Paieškos“ grupių devizas. Jame įkūnytas lenininis priesakas — saugoti kovotojų už socializmą atminimą, eiti jų pėdomis, sekti jų narsumu, jų heroizmu.

Rajono mokyklose, pfonterlių draugovėse atliekamas nemažas darbas, išaiškinant

žuvusiųjų kovotojų vardus, įamžinant jų atminimą, globojant jų artimuosius. Mokyklose veikia 85 timūričių būriai, kurių gretose daugiau kaip 500 pionierių, komjaunuolių, moksleivių turi pastovius individualius įpareigojimus šefuoti kovų ir darbo veteranus.

Daug vertingos medžiagos apie būrių, draugovių didvyrius, apylinkėje, mieste, rajone kilusius revoliucinio sąjūdžio dalyvius, pogrindininkus, Didžiojo Tėvynės karo dalyvius, pokario metų aktyvius yra sukaupusios Anykščių II-os, J. Biliūno, Svėdasų, Troškūnų vidurinių, Juostininkų, Dabužių, Traupio aštuonmetių ir kitų mokyklų pionierių draugovės, būriai.

Svėdasų vidurinės mokyklos pionierių būrys prižiūri partizano Br. Gogelio kapą, globoja jo motiną; kitas būrys prižiūri paminklą žuvusių lakūnų įgulai Simonų girioje, palaiko ryšius su jų artimaisiais. Tradicija tapo kasmet vasario 8-ąją organizuoti Jaunojo antifašisto dieną.

Politinis idėjinis, patriotinis jaunosios kartos auklėjimas neatskiriama sudėties su internacionaliniu auklėjimu.

ruskeltis 23 pusi

...Batkono slėnio žemdirbiai pirmieji Kirgizijoje pradėjo sėti ankstyvuosius javus. Sėjos darbams šio kalnų krašto ūkiai paruošė daugiau kaip 25 tūkstančius traktorių. Sudaryti mechanizuoti būriai, kuriuose visa technika pirmą kartą sukomplektuota pagal rūšis ir markes.

...Ukrainos žemdirbiai baigė tikrinti veislinę griklų sėklą. Jos paruošta 50 tūkstančių centnerių daugiau negu pernai.

...S. Prityckio „Azolo“ susivienijime (Baltarusijos TSR) didelis technologinis kompleksas pasiekė projektinį galingumą trigubai greičiau negu numatyta pagal normatyvus. Jis dabar kasdien pagamina daugiau kaip tūkstantį tonų granulių ir trąšų.

...Ivanovo V. Lenino energetikos instituto feromagnetinių skysčių mokslinio tyrimo laboratorijos kolektyvas ėmė gaminti „amžinus guolius“, veikiančius iš esmės be trinties. Vietoj plienų rutuliukų guoliams naudojami skysčiai magnetai.

KOLEKTYVINIS DARBAS

G. Svitojaus (ELTA) nuotr.

Jaunujų leniniečių darbai V. Lenino gimimo 110-sioms metinėms

atkelta iš 2 pusl.

Neperseniausiai vyko rajono mokyklų internacionalinių draugystės klubų apžūra „Draugystės estafetė“, skirta V. Lenino gimimo 110-sioms metinėms. Gera veikla paslėpė Svėdasų vidurinės mokyklos interklubas „Draugystė“, Anykščių II-os vidurinės mokyklos — „Planeta“, Kavarsko vidurinės, Surdegio, Juostininkų aštuonmetėjų ir kitų mokyklų internacionalinių kempelių. Čia surinkta medžiaga apie atskirų brolių respublikos ekonomikos, kultūros, meno pasiekimus, liaudies tradicijas, papročius panaudojama pionieriškuose renginiuose, pamokų metu.

Rajono pionierių kolektyvai aktyviai dalyvavo operacijose „Solidarumas“, „Raudonasis kaklaraištis mano kongiečiui draugui“. O praeitų metų rudenį rajono pionierių organizacijoje gimė iniciatyva „Pionieriškas solidarumas su Kampučijos vaikais“, kuriai pritarė daugelis pionierių draugų. Ypač aktyviai šioje operacijoje dalyvavo Troškūnų vidurinės mokyklos A. Binkio, Kavarsko vidurinės mokyklos Z. Kosmodemjanskajos, Anykščių II-os vidurinės mokyklos A. Sagalovo, J. Biliūno vidurinės mokyklos A. Ubagevičiaus, Andrioniškio aštuonmetės mokyklos M. Melnikaitės, Staškūniškio aštuonmetės mokyklos M. Margytės ir kitų mokyklų pionierių draugovės.

Rajono mokyklose atliekamas nemažas darbas, suteikiant pionieriams, moksleiviams pirmuosius darbo įgūdžius, perteikiant vienos ar kitos profesijos paslaptis, ruošiant juos darbiui ir gyvenimui. Tam aktyviai tarnauja maršo maršrutai „Pionierių statyba“. Rajono pionierių kolektyvai gerai padirbėjo operacijose „BAM'ui — pionieriški traukiniai!“, „Milijonas — Tėvynei!“, „Gyvenk, knyga!“, pionierių veiklos zonose, talkininkaujant, tvarkant ir apželdinant mokyklų teritoriją, gatves, vaikų darželius, įrengiant, atnaujinant žaidimų, sporto aikštes, padedant žemdirbiams nuimti derlių.

Moksleivių profesiniame orientavime nemaža įtakos turi pionierių draugų, būrių palaikomi ryšiai su mokyklų šefais — kolūkių, tarybinių ūkių, įmonių, organizacijų gamybininkais: organizuojamos išvykos, eks-

kursijos į gamybos objektus, dalyvaujama mokyklose organizuojamose priemonėse. Šia kryptimi neblogai darbas organizuojamas Anykščių II-oje, Svėdasų, Troškūnų vidurinėse, Andrioniškio, Staškūniškio aštuonmetėse ir kitose mokyklose. Renkama medžiaga apie reikalingiausią ūkių, rajonui profesijas panaudojama ne tik užklasinuose renginiuose, bet ir pamokų metu.

Šiuo metu rajono bendrojo lavinimo mokyklų pionierių organizacijoje daugiau kaip 2.500 jaunujų leniniečių.

Penkeri metai, praleisti pionierių kolektyve, lyginant su visu žmogaus gyvenimu — neilgas laiko tarpas. Tačiau žinant tai, kad kaip tik šiais metais, šiame jaunųjų piliečių amžiaus tarpsnyje samonė ir protas sugeria viską, kas yra gera ir teisinga, priklausymas V. Lenino pionierių organizacijai įgauna svarbų, galima sakyti, politinį vaidmenį.

Tarybinė liaudis, Lenino komjaunimas ruošiasi pažymėti V. Lenino gimimo 110-ąsias metines. Ši garbingą jubiliejų rajono pionierių organizacija pasiryžusi apvalnukuoti reikšmingesniais darbais ir pasiekimais, gražiomis iniciatyvomis ir pergalėmis.

R. Kutka
LLKJS Anykščių RK sekretorius, V. Lenino pionierių organizacijos rajono tarybos pirmininkas

Apie didvyrišką revoliucinę praeitį, paslaukojamą „bėgių karą“ fašistinės okupacijos metais, plieninių magistralių šeiminių taikių šokiadientus pasakoja keli lūkstanciai dokumentų ir nuotraukų, daug kitų Pabaltijo geležinkelio Vilniaus apygardos muziejaus eksponatų. Už turtinius stendus ir įvairiapusišką veiklą jam suteiktas liaudies muziejaus vardas.

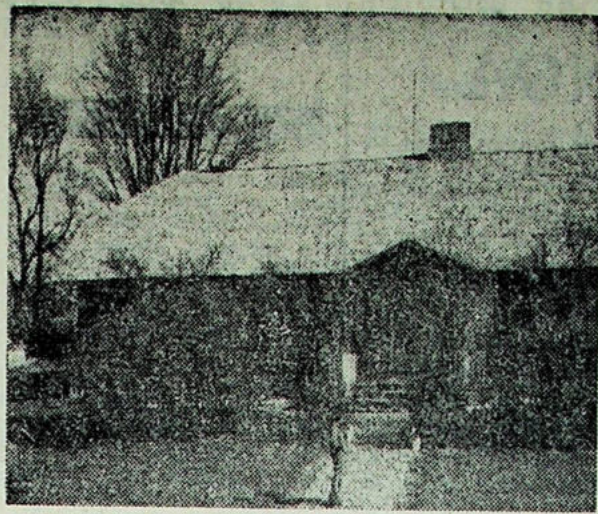
NUOTRAUKOJE: muziejaus direktorius G. Zemaitis supažindina su ekspozicija sositinės moksleivius — Lietuvos mažojo geležinkelio jaunuosius mašinistus, palydovus, iešmininkus.

A. Sabaliausko (ELTA) nuotr.

Iš žurnalisto
bloknoto

Ar mylime savo žemę?..

Ž... mės... Klek žmonių jėgą arė, kiek draugo dėl jos praliejo ir amžinai jį atgulelė. Ir ta gimtoji žemė ne tik mūsų maltintoja, bet ir mūsų atmintis. Daug ką ji mena, apie daug ką byloja... Byloja kovų už laisvę vietomis, istorijos paminklais, liaudies meno kūriniais, mūsų tėvų ir protėvių kapais...

„Mūsų Tėvynės medis — viena visuma: žalia viršūnė ir šaknys, giliai įsikverbiančios į žemę. Prisiminkime šitas šaknis“, — ragino Lenininės premijos laureatas V. Peskovas didelio atgarsio susilaukusiame savo straipsnyje „Tėviškė“.

Daug yra kultūros apibrėžimų. Prie jų priskirtinas ir toks: kultūra — tai atmintis. Iš tiesų argi galima kalbėti apie kultūringumą žmogaus, kuris nenori suprasti to nenuneigiamo paties, dabarties ir ateities ryšio, kuriam neturi išliekamosios vėrtės tai, ką verlinio per šimtmečius yra sukaupusios ankstesnės kartos.

Mūsų amžius didelių atradimų ir pasiekimų amžius. Pažangaus vystymosi procese kristalizuojasi, kas prieš mus buvo sukurta geriausio, kas nesenia, nepraranda savo vėrtės, kas davė pamatą mūsų socialistinei kultūrai. Ir reikia pripažinti, kad į tą pamatą kertiniu akmeniu gula kultūros paminklai. Dar audringomis spalio revoliucijos dienomis labai įžvalgiai įvertino kultūros paminklus V. Leninas, ragindamas saugoti senovės palikimą, per

amžius darbo žmonių rankomis kurtą dvasinį ir materialinį turtą. Didžiajam proletariato vadui priklauso ir šie žodžiai: „Komunistu galima tapti tik tuomet, kai praturtinsi savo atmintį žinojimu tų vertybių, kurias sukūrė žmonija“.

Prieš pradėdami kalbą apie mūsų rajono kultūros paminklus, gal ir nereikėtų tokių didelės įžangos, citatų, jeigu visiems būtų aiški tų paminklų svarba, jeigu jų apsauga taptų visų mūsų garbės ir sąžinės reikalu. Tiesa, saugoti kultūros paminklus mus įpareigoja naujų TSRS ir LTSR Konstitucijų straipsniai, priimti įstatymai, ir to jau negalima ignoruoti. Bet, žiūrėk, dar ir šandien pasitaiko tokių atvejų, kad pradėjus kalbą su tūlu ūkio vadovu apie kultūros paminklus, būtinumą juos išsaugoti, tas atsisakia numoja ranka. Atseit, mums rūpi gamyba, naujos statybos, nėra ko kvaršinti galvą dėl kažkokios lūšnos, akmenų, įsiterpusių į laukų masyvus žemės kauburėlio. Taip, dar pasitaiko tokio abuoju atveju. Arba būna, kad žodžiais pritariama, lyg ir suprantama, jog tai svarbu, reikšminga, bet tie žodžiai paminklo neapsaugo. Reikia ir tam tikro darbo, rūpesčių, pagallau ir lėšų.

Mūsų rajone yra daugiau kaip 200 kultūros paminklų, jų tarpe nemažai ir respublikinės reikšmės. Bet, deja, ne visur jie reikiamai prižiūrimi ir saugojami. Esant tokiui padėčiai, galimas dalykas, kai ką neužilgo išbrauksim iš tų sąrašų. O išnykę paminklai neatkuriami. Gal paskui tekti skėsti rankomis, teisintis: kad būtume laiku suprātę. Dažnai daikto vėrtę pajuntame tada, kai jo netenkame...

Štai Kurkliuose stovi iki mūsų dienų išlikęs 1918—1919 m. kovas už laisvę menantis pastatas, kuriame buvo įsikūręs revkomas, pa-

skelbta Tarybų valdžia Kurkliuose... Jau nebereikalingas šis senutėlis, vos besilaikantis namas ir mokyklai, daug metų pasitarnavęs kaip mokyklų bendrabutis. Kol sprendžiamas klausimas, kas turėtų remontuoti šį pastatą, jis ko gero ir sugrius... Galgi tai turėtų rūpėti ne tik mokyklai, bet ir kolūkiui, apylinkėi. Nejaugi tas istorinės, revoliucinės dienos menantis pastatas šiandien mums jau nereikalingas? Ne tokio apgailėtino likimo sulaukė Anykščiųose stovintis namas, kuriame 1918—1919 m. buvo įsikūrusi Anykščių Darbininkų atstovų taryba ir revoliucinis komitetas. Šis pastatas suremontuotas, gerokai pertvarkytas jo vidus (rekonstruojant jo vidų gal vis dėlto derėjo palikti nors bent vieną autentišką, tas dienas primenantį kampeį, pagalvoti apie nors ir kuklią ekspoziciją). Dabar čia Pionierių ir moksleivių namas. Bet mažai kas jau iš anykštėnų žino, kuo svarbus ir reikšmingas šis namas. Reikia suabejoti, ar tai žinoma ir tų namų šeiminingams — pionieriams moksleiviams, nes lig šiol nesuįprantama pasirūpinti memorialine lenta.

Pastaraisiais metais atostogaujant teko pakeliauti po Dūkiją, Zėmaitiją. Ir ten ne viename kolūkyje, miestelyje maloniai nustebindavo istoriniuose pastatuose ar šiaip laisvesnėje pastogėje įkurti visuomeniniai muziejai, kur atranda vietą ir seni namų apyvokos daiktai, ir liaudies meno dirbiniai, ir revoliucinių kovų relikvijos, dokumentai, nuotraukos. Istorinę pažintinę vėrtę turi jau ir medžiaga, bylojanti apie kolūkių kūrimosi pradžią, pirmuosius į kolūkių susibūrusių valstiečių žingsnius, jų pastangas kelti žemės ūkį. Tais tokių visus sudominančių muziejėlių iniciatoriais būna ne tik mokytojai, vargu, ar jie galėtų gyvuoti be

vietos ūkių vadovų pasparties, paramos. Beje, tiems ūkių vadovams taip pat rūpi pieno ir mėsos gamyba, bet tuo pačiu rūpi ir dvasinės vertybės. Mes panašiais pavyzdžiais, deja, negalime pasigirti. Išnyko net kadaise mokyklose buvę muziejėliai. Tik pavieniams kraštotyrininkams dar nepritrūko entuziazmo rinkti ir kaupti eksponatus. O griaunant senus pastatus, keltantis į gyvenvietes daug senienų, turinčių muziejinę vėrtę, tiesiog sunaikinama, pradingsta be naudos. Žmonės, užuot sunaikinę tuos daiktus, galėtų juos pasiūlyti kraštotyrininkams, muziejininkams.

Bet grįžkime prie paminklų. Kas unikalu, nepakartojama. Didelę moksline ir estetinę vėrtę turi architektūros paminklai. Šių dienų architektai su susižavėjimu kalba apie senųjų statybinių išmone, išradinimą, kuriant buvusio Raguvėlės dvaro ansamblį. Bet pasižiūrėkime, kaip atrodo šiandien šis respublikinės reikšmės paminklas. Nemažai tų unikalių pastatų, kurie naudojami ne pagal savo paskirtį, jau yra kone avarinėje būklėje. Kasmet darosi vis opesnė restauracijos problema. Tam reikia lėšų. Gal tai ir ne pagal dabartinių paminklų savininkų, Raguvėlės tarybinio ūkio išgales. Bet norint išsaugoti ansamblį, reikėtų ieškoti išeities, gal atsirastų šeiminingų, kuriems apsimokėtų remontuoti tuos pastatus, ir į juos nebūtų kraunamos trąšos... Nepasakyti, kad „Anykščių šilelio“ kolūkių vadovai būtų numoję ranka į Burbiškio architektūrinį ansamblį, buvo išskirtos lėšos restauracijos projektui, tikimasi kapitalinio remonto. Bet bėga metai, projektai pasensta, restauracija atidėliojama, ir

nukelta 4 pusl.

neišspausdintas

Trūkumai išstaisyti

Į redakciją atsiųstame kolektyviniame Medžiotojų gatvės gyventojų laiške buvo nusiskundžiama, kad nelaiku pristatoma spauda, nepatogioje gyventojams vietoje įrengtos abonentinės spintos, jos nekokybiškos, todėl prenumeratoriai dažnai gauna šlapius spaudos leidinius.

Ryšių mazgo viršūninko pavaduotoja J. Ramanauskienė redakcijai atsakė: „Anykščių rajono ryšių mazgo administracija, susipažinusi su Medžiotojų gatvės gyventojų nusiskundimais dėl spaudos ir korespondencijos pristatymo ir ištyrusi padėtį vietoje, nustatė, kad kritinės pastabos teisingos. Laiškininkė G. Aleksandravičienė, aptarnaujanti Medžiotojų gatvės gyventojus, ispėta, kad laiku pristatytą spaudą ir korespondenciją gyventojų pageidavimu abonentinės spintos perkeltos prie namo Nr. 13.

Kad spauda ir korespondencija abonentinėse spintose nesuslaptų, pritvirtinti gaubtai“.

KOLEKTYVINIS
DARBAS

3 psl. 1980. IV. 3

Iš draugiško teismo

GYVENU SAVO MALONUMUI

Stasys Riauba vyras tvirtas ir energingas, juk dvidešimtpenkmelį skaičiuoja. Jis diplomuotas specialistas. Kaip ir visi normalūs žmonės, sukūrė šeimą, susilaukė sūnaus. Tik, deja, greit jam nusibodo tėviškos pareigos, greit išgaravo meilė sūnui. Todėl ir pasiūlė žmonai Aldonai pasiimti vaiką ir kraustyti pas savo tėvus.

Jau kuris laikas St. Riauba nevargina savo stiprių rankų darbeliu ir gyvena pagal devizą „Gyvenu sau, savo malonumui“. Už tėvų parūpintus pinigėlius praskalauja burną degtine, pasilinksmina su draugeliais, parėjęs namo apkumščiuoja žmoną, pasidaužo; nurimsta tik milicijos pareigūnų su tramdytas.

Laisvalaikį nuo pasilinks-

minimų Stasys skiria įstatymų studijavimui, ypač TSRS piliečių teisių. Todėl jis laikosi principo, kad nedirbti 3 mėnesius įstatymu nebūdžiama. Ir nedirba. Tvirtai žino, kad administracija turi rūpintis kadry tekamumo mažinimu, darbo sąlygų gerinimu.

Tačiau Stasys Riauba niekaip neatsimena, kad kiekvienas TSRS pilietis privalo gausinti socialistinę nuosavybę, kad tėvai privalo išlaikyti nepilnamečius vaikus, kad nevalia veltėdžiauti. Anykščių miesto draugiškasis teismas, įvertindamas St. Riaubos „žinias“ ir elgesį, pareiškė jam viešą papeikimą.

Z. Staniulienė
Anykščių miesto draugiško teismo pirmininkė

Juoduoja kalneliai, tirpsta vėjo supustytos pusys. Diena, kyla, ir upės, ežerai išsilaisvina iš ledo nelaisvės. Todėl įspėjime vaikus, kurie mėgsta lakstyti ledu, kad rimtas pavojus jiems gresia. Jis tyko ir poledinės žuklės mėgėjų. Juk dažnai nepaisoma atsargumo, rodomas nereikalingas „didvyriškumas“, dėl ko ir įvyksta nelaimės.

Anykštėnai, kurie gyvena prie Sventosios upės bei Anykštos upelio, nusigandę žiūrėjo, kaip vaikai krito ledo gabalus ir ant tokių lyčių pasroviui plaukė. Toks plaukiojimas yra labai pavojingas gyvybei, juk srovė, pagavusi ledo lytį, nuneša į upės vidurį, ledo gabalas atsitrūkia į kait, gali sudužti, nešamas srovės sukasi, svyruoja, lytys plaukia viena ant kitos ir nelaimė neišvengiama. Jau šiais metais respublikoje užregistruota keletas nelaimingų atsitikimų. Jų priežastis ta, kad moksleiviai, neaprasdami pavojaus, plaukiojo ant lyčių ir nuskendo. Geriausių atvejų laukia išsimaudymas lediniame vandenyje. O tokios maudyklės gali baigtis sunkia liga.

Visose įmonėse, kolūkiuose, mokyklose yra LSGD pirminės organizacijos, kurių pagrindinis tikslas profilaktinis išsilavinimas darbas, užkertantis kelią nelaimingiesiems atsitikimams. Įspėjime moksleivius, kad pavasarį ledu vaikščioti pavojinga.

Šiais metais dėl nepastovių oro sąlygų ledu yra labai klaidingas. Jo storis labai nevienodas. Velkiant

vandens srovėms, ledas suplonėja. Be to, kai kur jis daugiasluoksnis, vietomis su sniego priemaisimis. Toks ledas atsiranda atšilus ir vėl staigiai atšalus orams, jis labai greitai tirpsta ir yra nestiprus.

Pasitaiko, kad ant tokio pajudusio, suplonėjusio ledo savo laimę bando meškėriotojai. Tik ne visiems baigiasi sėkmingai. Gerai, jeigu tik išsimaudoma, tačiau neretai toks rizikavimas baigiasi tragiškai. Užtenka lengvo smūgio koja ar lazda, ir ledo gabalas suyra. Greitai ledas tirpsta prie krantų, vandens juosta čia sparčiai plečiasi, ledas daugelyje vietų sutrūksta. Siuo metu eiti ant ledo ypač pavojinga. Zvejai, lengvai perėję tokį pakraštį rytė, apie pusiaudienį jau negali grįžti atgal į krantą.

Upėse, kur greitai srovė, ledonešis prasideda anksčiau, negu uždaruose vandenyse: vanduo pakyla, ledas lūžta, trupa, plaukia pasroviui.

Pavasarij ledas pakelčia spalvą, pasidaro pilkas, drumstas, išsilioja vanduo ant paviršiaus. Pasitaiko, kad gyventojai, kurie gyvena kitoje upės ar ežero pusėje, norėdami sutrumpinti kelią į darbą ar vaikai į mokyklą, eina tiesiai ledu, nors jis jau pakeltė spalvą. Tokiu ledu vaikščioti negalima. Juk kiekvienas blaiviai galvojančias supras, ar verta dėl kelio sutrumpinimo rizikuoti gyvybe.

J. Račas
LSGD Anykščių rajono komiteto pirmininko pavaduotojas

laikas palieka vis skaudesnes, gal jau ir neužlyginamas žymes. Nemažai buvo rašyta ir kalbėta apie kritišką Viešintų vėjinio malūno būklę, pateiktos konkrečios ir racionalios rekomendacijos dėl jo pritaikymo. Atrodo, kad pagaliau tos kalbos neliks kalbomis, architektūros paminklas bus gelbstimas. Galima būtų varinti ir daugiau architektūrinių paminklų, kurie dūlėja, irsta grynai dėl šeimininkų aplaidumo, nenoro jais rūpintis.

Be šalp ar taip, reikėtų paklusti įstatymams, prisiminti tai, kad kultūros paminklai — tai visos liaudies turtas, ir nevalia su jais elgtis kaip patinka. O tuo labiau paminklas neturėtų nukentėti dėl bereikalingo šeimininkų ambicingumo, mėginimų atsikalbinėti. Kol įveikiamas tas sunkiai suvokiamas nesupratimas ar abejingumas, kartais prarandama tai, už ką nepagire atleities kartos.

Tų skaudžių, nesugrąžinamo praradimo pėdsakų randame ir mūsų rajone. Savo laiku nemažai nukentėjo, dar ir dabar kartais nukentia archeologijos paminklai — senovinės gyvenvietės, senkapiai, pilkapyiai, mitologiniai akmenys, pilkalkiniai. Daug metų Žiogų kaime glūdėjo su mįslingais, mokslininkų neįmintais raštaženkliais, vienintelis toks respublikoje akmuo. Veltui dabar jo ieškotume... Kažkas suskaldė, į pamatus įmirio ar plentan suklojo... Prieš kurį laiką dingio ir Plaštakos kaime, netoli Karališkių ežero gulėjęs akmuo su „jaucio pėda“. Gal kas į kolektyvinį sodą nusitėpė, o gal pamatams praverė... Neaplenkė traktorių plūgų kelis šimtmėčius pagarbiai saugomų Melėnų ir Piliakalnių kaimų pilikalnių. Navynos senovinės gyvenvietės, buvo

suarti Buivydų, Klaušų, Vajėšų, Azugolų senkapiai, ant Pagrūšės senkapio iškilo vandens bokštas, neliko nė pėdsako Kiškelių, Buteikių, Varkujų senkapių. Manau, kad iš naujo pasidariusio rajono, šį sąrašą, bylojančių apie liūdną archeologijos paminklų likimą, dar galima būtų pratęsti. Blogai, kai mūsų amžiaus pasididžiavimas — žemės ūkio technika, melioracija, — atsiduria paminklų reikšmės nesuprantačių žmonių rankose. Ant- ra vertus, per mažai su kultūros ir gamtos paminklais supažindiname visuomenę. Dar ne visur yra rodyklės lentos, trūksta riboženklų. Paženklinus archeologijos paminklo ribas, gal tada ir nereikėtų būkštauti dėl jo nesąmoningo sunaikinimo.

Prie reikšmingesnių kultūros paminklų, bent jau respublikinės reikšmės, būtinos anotacinės lentos, supažindinančios, informuojančios. Tai praktikuojama daugelyje respublikos rajonų. Išaugus tarybinio žmogaus dvasiniams poreikiams, padidėjus ekskursijų galimybėms, ta informacijos stoka, o tuo pačiu nešėmininkiška pažū- ra į kultūros paminklus ypač bado akis.

Daugelio objektų sutvar-

kymui, priežiūrai nuo natūralaus nykimo trūksta tik vieno — sveiko, supratingo šeimininkiško požiūrio. Netvarkomi kultūros paminklai — tai akivaizdus tų objektų šeimininkų abejingumo mūsų liaudies dvasinėms vertybėms pavyzdys. „Ir gyvenimas, ir kultūra taip greitai išdient keičiasi. Bet tik žala atneša tie žmonės, kuriems praeitis — pelenai, kurie nežino nežino apie savo pirmųjų darbų, ne klausyt nesiklauso savo tėvų ir senelių balso, nenutuokia, kas buvo iki mūsų. Galvoja tik apie šią dieną, gyvena be atminties ir apie save blogą atminimą palieka“, — rašo žinomas tarybinis literatūros kritikas Stanislas Lesnovskis vienoje pastaraisiais metais išėjusių savo knygų.

Balandis — kultūros paminklų tvarkymo mėnuo. Jų apsauga, sutvarkymas tai ne tik vieno kito krašto tyrliu- ko entuziasto, o visos mūsų visuomenės reikalas. Šį mėnesį reikėtų suorganizuoti kultūros paminklų patikrinimo reidus, ruošti aplinkos tvarkymo talkas, atlikti nedidelius galimus remonto darbus (paryškinti užrašus,

pasirūpinti rodyklėmis, pastatyti riboženklus arba perdažyti senus). Visuomenės talka reikalinga ir tvarkant karių kapus, memorialines vietas. Kiekviename apylinkės Tarybos vykdomajame komitete, kultūros įstaigose, mokyklose galėtų būti įrengti stendai, supažindinantys su vietos kultūros paminklais.

Reikia manyti, kad dar ne visi vertingi kultūriniai paminklai yra jau žinomi, supažindinti ir saugomi. Reikėtų vietiniams žmonėms pasidaryti, ar nėra lig šiol nežinomų senkapių, mitologinių akmenų, senų etnografinių architektūrinių požymių vertingų sodybų ar kitokių su kultūra, su istorija susijusių paminklų.

Už kultūros paminklų žalojimą ir netvarkymą įstatymas numato baudas. Tačiau kažin ar tos administracinės priemonės visuomet gali pagelbėti. Svarbiausia — visuomenės sąmoningumas ir kultūrinis vertybių reikšmės supratimas. Paminklų apsauga priklauso nuo mūsų visų, ypač nuo kolūkių, tarybinių ūkių, įstaigų vadovų dėmesio, visuomenės aktyvumo. Būklime tikrasis savo žemės šeimininkais. Ją mylin- čiais ir ją suprantančiais.

Vygandas Račkaila

Daigiau kaip 650 Amerikos mokslininkų mediku paskelbė laikraštyje „Nijork taims“ pareiškimą, kuriame ragina mažinti įtempimą TSRS ir JAV santykiuose, uždrausti visų rūšių branduolinių ginklų ir tokio ginklo sistemų, mažinti turimus raketinius branduolinius arsenalus.

Kaip rašo Beirut informacinis biuletenis „Midl ist riporter“, užsienyje dabar nuolat dirba 50 procentų arabų šalių gydytojų, 23 procentai inžinierių, 15 procentų gamtos mokslų specialistų. Iš Egipto tik 1978 metais išvyko 175 tūkstančiai diplomuotų specialistų. „Proty eksportas“ daro milžinišką žalą arabų šalims.

(TASS-ELTA)

Anykščių sviesto gamyklai reikalingi šių specialistų darbininkai: aparatinkin- kas, kūrėjas ir gamybos darbininkai Anykščių ceche ir Kurklių separavimo sky- riuje.

Administracija

Keičiame 3-jų kambarių 43 kv. m plotu butą su patogumais Utenoje į butą Anykščiuose.

Kreipis: Anykščiai, telef. 5-11-84 darbo laikui nuo 8.30 iki 17.30 val.

Keičiamas dviejų kambarių butas Klaipėdoje (vairuoto bendra) į dviejų kambarių butą Anykščiuose.

Kreipis: Anykščiai, Ramybės 9-19, po darbo valandų.

DEL AUTOTRANSPORTO EISMO APRIBOJIMO
RAJONO KELIUOSE

Remiantis Lietuvos TSR autotransporto ir plantų ministerijos 1980 m. kovo mėn. 18 d. įsakymu Nr. 268 nuo 5. m. balandžio mėn. 3 d. iki 5. m. gegužės 1 d. patvirtinti kelių uždarymą ryšium su pavasario polaidžių ruože Sventupis — Zalioji.

Nuo 5. m. balandžio mėn. 3 d. iki 5. m. gegužės mėn. 1 d. apriboti eismą automašinomis, kurių maksimalus svoris daugiau kaip 7,5 t rajono keliuose: Anykščiai — Rubikiai, Staškūniškis — Karališkiai, Molėtai — Anykščiai, Burbiškis — Le- liūnai, Anykščiai — Slavėnai

— Lazuvka, Surdegis — Zvi- liūnai, Subačius — Raguvė- le, Troškūnai — Surdegis, 1 buv. „Gegužės pirmosios“ kolūkį, Troškūnai — Traupis.

Įpareigoti Anykščių auto- kelių valdybą kelių apribo- jimo laikotarpiu išduoti vien- kartinius pravažiavimo leid- mus pervežimui krovinų, ku- riuos būtina nedelsiant pri- statyti (pavasario sėjai, grei- tai gendančius, metalo lau- žą).

Apribojimai negalioja transportui, pervežančiam pašta, benzovežiams ir lik- viduojant ryšių bei elektros linijų avarijas.

Redaktorius ST. VINCIONAS

Tegu nuoširdūs užuo- jautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, ne- tekus brangaus tėvelio. Anykščių miesto Pio- nierių aikštės gyven- tojai

Gilaus liūdesio valan- dą, mirus mylimam tėve- liui, nuoširdžiai užuojau- tą reiškia Anykščių vet. valsti- nės darbuotojos.

Gilaus liūdesio valan- dą, mirus mylimam bro- liui, nuoširdžiai užuojau- tą reiškia Z. ir J. Valčiūnai, V. ir H. Meškėnai, B. Gri- žlenė, I. ir S. Gied- račiai.

Reiškiu nuoširdžią padėką „Pirmyn į komunizmą“ kol- ūkio valdybai, profsąjung- nei organizacijai, kontoros darbuotojams, kolūkio savi- veiklininkams, visiems, kurie užjautė ir padėjo, mirus my- limai mamylei.

Birutė Cesnaitė

Reiškiame nuoširdžią užuojautą JONUI BI- LINSKUI ir jo motinai, mirus mylimam broliui ir sūnui STASIUI. I. ir K. Gutauskai, J. ir K. Skopai, D. ir A. Zemačiai

Leiskite nors kelias užuojautos žodžiais pa- engvinti Jūsų skausmą, mirus mylimam tėveliui. Jakiškio tarybinio ūkio dirbančiųjų ko- lektivas

APIE BENDRĄ PIENO GAMYBĄ IR PRIMELŽIMĄ IS KARVES
1980 m. kovo mėn. 24—31 d. d.

Oklo pavadinimas	Bendra pieno gamyba proc., lyginant su 1979 m.			Oklo pavadinimas	Bendra pieno gamyba proc., lyginant su 1979 m.		
	per parą	lygi- nant su 1979 m.	per parą		per parą	lygi- nant su 1979 m.	per parą
Andrioniškis	81	6,7	—1,7	Surdegis	103	6,0	+0,1
„Anykščių šilėlis“	106	8,7	+0,3	Svėdasai	88	7,7	—1,3
„Atėitis“	75	5,9	—2,1	„Svyturys“	90	9,9	—1,2
„Atžalynas“	84	6,0	—1,6	„Už taiką“	76	5,6	—2,0
„Aukštakalnis“	61	5,6	—3,4	„Vienybė“	84	5,4	—1,6
„Aušra“	115	7,0	+0,7	Kolūkiuose:	86	6,7	—1,4
Cerniachovskio	103	6,3	—0,1	Jakiškio t. ūkis	81	7,6	—1,5
„Gimtoji žemė“	78	6,3	—2,3	Naujasodžio t. ūkis	64	5,0	—1,7
„Gintaras“	97	7,3	—0,3	Raguvelės t. ūkis	81	5,4	—1,5
K. Staro	83	6,6	—1,8	Staškūniškio t. ūkis	77	6,3	—1,7
Kurkliai	88	8,6	—1,3	Sodininkystės t. ūkis	102	11,4	—0,5
„Lenino keliu“	94	11,0	—0,7	Elmininkų eksp. ūkis	94	8,4	—0,5
Levaniskis	86	9,4	—1,5	Valstyb. ūkiuose:	85	7,4	—1,2
M. Melnikaitės	68	4,4	—2,5	Aknystų pagalb. ūkis	101	8,9	+0,2
„Nevežis“	63	6,3	—2,0	RAJONE:	86	6,9	—1,2
„Pirmyn į komunizmą“	85	7,9	—1,7	* — duomenys nepalyginami.			
„Puntukas“	64	5,1	—3,3	Anykščių rajono Valstybinės statistikos informacinė skaičiavimo stotis			
Skieimony	49	4,9	—1,7				

234930 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių 5-18-83

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникшчяйского районного комитета КП Литвы и Аникшчяйского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuvs Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaus tuvė, J. Janonio 31. Spausdi- nama rotacine mašina. Indeksas 87262. Išlela antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.186 Užsak. Nr. 589